

Poslopje se poziblje kakor ladja
 Na morji o viharji, i drobtine
 Se vsipljejo iz vrat i oken krog,
 Ko bil prinesel Samum bi poredni
 Sutjè i pesek iz puščave daljne.
 Klopi i stoli, mize, čaše i kozarci
 Z gostmi vred, vse na tla se zvrne.
 Prepiravci molčé, tud godbe več
 Ni slišati. Pa kdo bi slišal? Groza
 Je hipoma ušesa zamašila.
 Oj, kak razgled! Glej! tu kvartavec kvarte
 Drži na tlaku krčevito,
 Tam nárazen vse štiri stegovaje
 Leží kdo drug, polit i brez zavesti,
 Tu dva po dva drž'ta se — tud na tleh —
 V objemu trdnem, tam pa je — Kvasinski;
 Štrlé mu brke kvišku i lasjé,
 Vès trd i neogibljiv i bled stoji
 Z desnico vzdignjeno. Prikazen, kakor
 So v skupku Brutovem beriči,
 Ki komaj zamahnivši obstojé
 Brez giba, v položaji plastičnem.
 Vsa svest ga je minula; javalne,
 Al diha. — Zbrihtajo zapored se
 Vsi gostje, i smejé se kličejo:
 Petarda je, petarda; ter vesela
 Nastane mrgoljava po kavarni,
 Petarda je, ni nič, prav nič! — Zdaj banda
 Jo spet ureže, le Kvasinski tam
 Se še ne gane ko opanjen, dokler
 Ga dva ne stresneta: „Kvasinski, no
 Za Boga! Hahahá, kaj zijate?“
 Odpre oči, i zvrnivši celo rajdo
 Blizo stoječih, glej lomasti kar
 Ko ranjen tur vès besen skozi vrata. —

Kratkočasnica, pa tudi podučnica.

Pogovor.

„Novice“ si že več let iskreno prizadevajo vraže in druge napake pregnati, ki se zapazijo med našim ljudstvom. Pregnali so njeni poduki res že marsiktero mēglo, vendar da vseh še niso, naj jim je sledeči pogovor dokaz, ki sem ga unidan od daleč poslušal. Eden izmed teh mož ima grdo navado, da pri vsaki drugi besedi ima „hudiča“ na jeziku; pogovor je tedaj res tako zapisan, kakor je bila beseda. Čuda je le to, da ni že sam hudôba, ker spušča toliko „hudičev“ na dan.

Janez. Hudič! toča nam je pa le spet veliko škodo naredila.

Jože. Pa to je čudno, da je fajmoštrovo polje najbolj pobila.

Janez. Hudič! Brž ko ne so gospod fajmošter spali, sicer bi bili vendar copernice lahko odgnali.

Jože. Letos so te mrhe zmerom v oblakih, menda so nam zasrale še gosenice na zelje.

Janez. Hudič! jez sem slišal, da je tam na Štajarskem tudi en mošk kožuh padel z oblakov; tedaj morajo tudi coperniki gori biti.

Jože. Jez pa mislim, da copernikov ni, ampak da le kakošna baba je mošk kožuh oblekla.

Janez. Klinčevo kravo je unidan gad vpičil; bila je že vsa otekla in jezik je že iz ust molela; potlej je pa Bedenov Francelj prišel, pa je naredil od glave do konca repa križ čez-njo in čudne besede mrmral, pa je bila krava zdrava, ko bi mignil. Hudič! to je meni sam Klinec pravil.

Jože. Glejte! pa so nekteri ljudje še tako neverjetni, da se le posmehujejo, če kdo kaj takega pripoveduje od copernic ali pa od takih ljudi, kateri znajo strup zagovarjati.

Janez. Hudič! kdo se smeja, kakor tisti bedaki, kateri nobene vere nimajo; jez pa pravim, da tak samo-uki zmerom več vedó, kakor pa tisti, ki več let po ka-

košnih šolah hlače trgajo, zakaj samouk je hudič; jez vem, da ustriženec več vé kakor vsi dohtarji.

Jože. Jez sem enkrat tje pod Šmarno goro nekemu takemu samouku vodo nesel. To ti je bil tič; vse je vedel, koliko sem imel denarja v žepu.

Janez. Hudič! Ciganje so tudi presneto „kunštni“; na cigane jez tudi veliko držim.

Jože. Ali slišiš, Janče, kako se nama Streharjev Jurij posmehuje?

Janez. Hudič! zato, ker je tepec, in pa zato, ker enmalo po gosposkem dimu diši. Taki tako nobene vere nimajo. Hudič! jez pa vem, kadar sem bil kaj bolan, pa če je le ustriženec v hišo stopil, pa svojo palico na sred hiše v tla zasadil, pa sem bil, hudiča! na enkrat zdrav. Potlej naj se pa Streharjev Jurij smeja ali pa kar hoče. Hudič!

Dopisi.

Iz Planine 28. avg. — Izvedel sem iz gotovega vira, da se je sklenilo 14. t. m. pri občnem zborovanju v Cerknici enoglasno, naj županstvo preskrbi, da bodo vsi uradi odslej ne le županstvu cerkniškemu, ampak tudi posamesnim posestnikom i osebam delokroga županije cerkniške dopisovali v domačem slovenskem jeziku. Županstvo cerkniško, v navadnih zadevah gotovo prvo okraja planinskega, je temu sklepu brzo zadostilo i poslalo je c. kr. okrajni sodnji kakor tudi politiškem uradu dopis, v katerem prosi, naj se slavna c. kr. urada gledé na 19. §. decemberske ustavne postave 1867. leta prihodnjič v vseh rečéh, pisanih za županijo cerkniško i prebivalce njenega okroga, poslužiti blagovolita domačega slovenskega jezika. Slava jej! — Radoveden je gotovo vsak, kako se bo vsled tega dopisa vrle županije obnašala okrajna sodnija, ki je doslej še slovenske vloge reševala nemško (slovenski odloki so bili le bele vranel!), da-siravno ima dovolj moči, ki so zmožne slovenskega jezika v besedi i pismu. Kaj je tega krivo, menda ni težka zastavica. — Pri tej priložnosti naj omenim s pohvalo županije Begunjske i Hotenske, ktere dopisujejo uradom le slovensko. Da županstvo v Rovtah, kakor zgornje i spodnje Logaško odgovarja tudi na slovenske uradne dopise le nemško, temu se ni čuditi, kajti gospodje župani se ne pusté predramiti iz spanja, ki ga spava nemški Mihel; tako celó se jim je priljubilo starokopitstvo. Čuditi se je le, da županija Planinska, da-siravno ima domorodnega župana, iskrenega in vse časti vrednega rodoljuba, vendar sploh nemško pisari. Brž ko ne je kriv temu g. tajnik, ki, navzet še iz starodavne šole švabskega duha, pri vsaki priložnosti v resnici razžaljivo kvasi i brbra o narodnih zadevah, prepiraje, da pri vsakej besedi pokaže tudi nezmožnost nemškega, sicer mu tako zeló priljubljenega jezika. Z nekim posebnim veseljem mu pri tem včasih sekundira sivolasi možiček; kajti oba nimata toliko razuma, da so prišli časi, ko se že vresničevati pričenjajo besede pesnika: „Zmed pšenice, vrli bratje, ljuliko populimo!“

Prostoslav.

Izpod Krima 26. vel. srp. (*Krim je še cel. Letina. Muhe. Smrt po pajku.*) Naj vam, drage „Novice“, povem, da je zdaj konec tisti pravlici, ki se je od pretekke spomladi tolikrat ponavljala, češ, da je res stari naš oče Krim počil od potresov, katerih je bilo toliko, da je res človeku včasih že v lase šlo, kaj da bo iz tega, ker mnoge dneve smo se po dva- do trikrat lahko zazibali. Bali so se tudi nekteri, da se bodo naše ravnine s Krimom vred pogreznile. O tem prerokovanju sem si jaz zmiraj mislil, da „prerok, kateri zelje je, o prihodnosti nič ne vé.“ Naj pri tej priliki enmalo opi-

šem našega starega očeta. Ta hrib ni tak, kakor se o daleč vidi, podoben steni kakega zidú. Ko mu prideš na vrh, vidiš cele ravnine in travnike. Ko bi bil tedaj Krim počil, mogle bi počiti velike ravnine ž njim vred, več ur, kajti samo od naše strani je videti taka strma pečina, od drugih strani je pa ves s hribi obdan in s hribi zvezan. — Naj vam še omenim nekoliko o letošnji letini. Strno se je še dosti poneslo; krompir pa sila črn prihaja. Ajda kaj lepo kaže, češpelj smo se pa veliko več nadjali, kakor jih bomo dobili; vse hočejo že na drevji segnjiti in doli popadati. — Muh je pri nas toliko, da bi letošnje leto po pravici mušje leto imenovali; pajki pa se tudi prav dobro gostujejo ž njimi. Naj bi pač vse sitnice zadavili! Ker že od pajkov govorim, naj vam povem iz našega kraja žalostno dogodbo, ki kaže, da je kakošen pajk prav strupena žival. Nek hlapec je ležal v konjskem hlevu v svoji postelji blizo stropa, kjer je bilo starih pajkov in pajčin sila veliko. Neko nedeljo, še nekoliko vinjen, je sladko zaspal, v spanji se pa prikrade pajk in ga ravno pod oko piči, tako, da zjutraj že skor nič videl ni od zatekline. V 4 dneh po tem je umrl; strah je bilo pogledati njegovo zateklo glavo. Naj bode to nauk, da tudi v hlevu je snažnosti treba, da se pajčine in pajki odpravljajo. Anton Kozmur.

Iz Ljubljane. (Iz deželnega zbora.) Dosihmal je bilo 6 očitnih sej; dr. Klun je prišel iz Dunaja*) in se vsedel na tisto stran, katero „Presse“ nemško imenuje. Ker smo že govorili o prvih dveh sejah, omenimo danes sledeče:

V 3. seji je poslanec Kromer v imenu deželnega odbora poročal o preuredbi Glavarjeve ubožnice in bolnišnice v Komendi, ker z dohodki te ustanove se dá v poslopih marsikaj popraviti, več prostora za uboge in bolehné pripraviti, pa tudi ubozim v Lanšprežu miloščino nekoliko povikšati. Ker je stvar o denarnih zadevah važna, nasvetuje poslanec Pintar, naj se, predno pride v zboru v občno razpravo, izroči finančnemu odseku v pretres. In zgodilo se je tako. — Dr. Costa v imenu deželnega odbora poroča o 3 predlogih zastran posilne delavnice. Poslanec Svetec nasvetuje, naj za zadeve delavničine voli poseben odsek. Poslanec Dežmanu je odborovo sporočilo premalo obširno; on hoče vse izvedeti, kaj in kako se dela v delavnici, kaj se prisluži, kako je s podukom, kako z moraličnim boljšanjem teh ljudi, ki so v delavnici zaprti. Predloga nobenega ne stavi, ker se nadja, da bode izvoljeni odsek več povedal kakor deželni odbor. Poročevalec dr. Costa prepušča izvoljenemu odseku, da on pové, ali je sporočilo zadostno ali ne. Deželni odbor ni hotel vsega, kar se tiče gospodarstva, očitno razložiti, ker tudi dober gospodar ne obeša vsega iz gospodarstva na veliki zvon; ako poslanec hoče vse do pičice izvedeti, odprta so mu vrata vsak dan v delavnico. (Dr. Toman kliče: čujte gosp. Dežman!) Kar se tiče poduka in moraličnega izrejevanja v delavnici, ni to stvar, ki spada v oblast deželnemu odboru; to je stvar vladina. Tudi on ne nasprotuje Svetčevemu predlogu, da se napravi za delavničine zadeve poseben odsek, v kterega so bili voljeni dr. Costa, Peter Kozler, Zagorec, dr. Zavinšek in grof Thurn.

V 4. seji je bral dr. Costa v imenu odborovem sporočilo zaradi premembe volilnega reda pri volitvah deželnih poslancev. Poslanec Kromer poprime besedo in pravi, da že v deželnem odboru je rekel, da ni zdaj pravi čas za take premembe, dokler ni znano novo področje državnega zastopa; večina deželnega odbora pa ni bila njegovih misli, rekši, da se

*) Predvčeranjim je nanagloma zelo nevarno zbolel, pa mu je zdaj že bolje.

po novi temeljni postavi deželnega zbora moč ne bode skrčila, marveč razširila. Sicer pa nasvetovane premembe tudi ne bojo potrjene, ker po februarški ustavi 1861. l. in temeljni postavi od 21. dec. 1867. l. take premembe more sklepati le državni zbor. Posebno v premembo volilnih skupin, da bi z grajščaki vred volili tudi drugi posestniki, ki čez 100 gold. davka plačujejo, pa niso vpisani v deželne bukve, ali da bi se premenili kraji, kjer se dozda poslanci volijo — v vse to se ne smé spuščati deželni zbor. — Dr. Toman, ki za njim besedo poprime, obžaluje, da je poslanec Kromer pred njim govoril, sicer ne bi bil govoril nasproti jasnim odločbam državne in deželne ustave. Ali bo postava potrjena ali ne, o tem bode odločil cesar; to pa mu lahko povem, da niti vladi niti državnemu zboru ne dohaja v misel, da bi deželnim zborom krajšal avtonomijo. Deželne ustave ne more premeniti državni zbor, ampak le deželni zbor, ako mu pritrđi cesar. Nenaravno je, ako ktera stranka to tišči državnemu zboru, kar gré deželnemu. Tako morejo ravnati le tujci, kateri od zunaj pridejo, pa nimajo srca do dežele domače, do naroda slovenskega. Po tem govoru, ki ga je občinstvo večkrat pohvalilo, nasvetuje dr. Toman, naj se voli odsek 9 udov, ki poroča v predlogih deželnega odbora, kateri hvalo zasluži, da se ne brani, da se njegovi nasvetje še drugim odborom dajo v pretres, ker po tej poti se preudari vsaka stvar na vse strani. — Ko poročevalec dr. Costa med drugim praša: zakaj da gosp. Kromer tudi drugim predlogom ne očita, da ne spadajo v oblast zborovo, in zakaj da naravnost ne trdi, da deželni zbor nima kar nič govoriti o deželnem volilnem redu? pritrjuje v imenu odborovem, naj se voli poseben odsek, v kterega so bili potem voljeni dr. Costa, Kromer, vitez Gariboldi, vitez Kaltenegger, pl. Langer, dr. Toman, dr. Bleiweis, Tavčar, Svetec.

Predlog deželnega odbora zaradi potrebščin v pisarnicah deželnih uradov je bil po predlogu poslanca Tavčarja finančnemu odseku izročen.

Potem je prišla obravnava pasjega davka na vrsto. V imenu odborovem poroča dr. Bleiweis. Razloživši, zakaj je ta stvar letos prišla v drugič na vrsto in da namen temu ni prvi ta, da bi soseske po njem dohodkov si pridobile, ampak da se odvrne steklina, ktere je preteklo leto bilo vse polno v deželi in so celó ljudje za njo pomrli; že predlanskem je 15 sosesk prosilo zato, da bi smele vpeljati pasji davek in veliko veliko jih že komaj čaka, da pride postava, ki jih pooblastuje za to vpeljavo. Deželni odbor nasvetuje, naj bodi postava taka-le: Vsaka občina (srenja) v mestih, trgih in na kmetih sme (ako hoče) vpeljati pasji davek. Ta davek naj znaša za vsacega psa na leto 1, 2 ali pa 3 gold., kakor koli občina določi; v Ljubljani pa sme davek tudi znašati 4 gold., ako mestni zbor tako hoče. Le samo za take pse se ne odrajuje davek, kateri služijo za varhe na samotnih posestvih po deželi. Dohodki pasjega davka tekó v občinsko (srenjsko) kaso. Ker pa, ako se vpelje psetnina, je treba, da se v vsaki občini popišejo psi, — da se ustanovi čas, kdaj da vsako leto občina pobira ta davek, — da se naredijo znamenja (marke) za pse, za ktere je psetnina odrajtana itd., zato nasvetuje deželni odbor, da se c. kr. deželna vlada naprosi, da se po dogovoru z deželnim odborom osnujejo predpisi za vse to, in potem županijam na ponudbo dajo, da se ravnajo po njih. — Prav živa je bila potem razprava o teh predlogih. Poslanec vitez Kaltenegger hoče, naj se občinam ta davek ne daje na prosto voljo, ali ga hočejo vpeljati ali ne, ampak ukaže naj se, da ga morajo vpeljati povsod in to zavoljo velike nevarnosti stek-

line, ktera se prvotno samo v psih in mačkah in njihovih plemenih pričinja. Poslanec grof Margheri želi, da bi se noben pes ne oprostil davka in tudi psi na samotnih posestvih ne, ker tudi tu je ista nevarnost stekline in če gospodarju pes služi za dobrega varha, se ne bo branil, davek odrajtovati za-nj. Dr. Toman ne vidi v pasjem davku gotove zavarovalnice proti steklini. Ko dr. Bleiweis dokaže, da ni treba občinam ukazovati, da morajo vpeljati psetnino, ker se je bodo brez zapovedi rade prostovoljno poprijele in bi tak ukaz žalil samoupravno občino, in ko razjasni ugovore grofa Margheri-a in dr. Tomana, je bila postava tako sprejeta, kakor je gori razložena. — Zdaj gre do cesarja, da jo potrdi.

Potem bere poslanec stolni prošt Kos sporočilo deželnega odbora o vpeljavi tarife, po katerih naj županije za nekatera svoja opravila pobirajo takse. Po predlogu dr. Tomanovem je bilo to sporočilo v predvarek izročeno odseku za občinske zadeve. — V imenu odseka za prošnje je poročal poslanec L. Pintar o prošnji županije Loškega Potoka, da bi se dala pod sodnijo Loško, in poslanec pl. Langer o gosp. Omahnovi prošnji. Po predlogih sklene deželni zbor, da ne more zadostiti prošnjam, — prošnjo Jož. Marinke, Jan. Flisa in M. Nemca, posestnikov iz Doba, za odpust zaostalega davka ali saj za odlog, o kateri je poročal poslanec Svetec, pa priporoča zbor za vslišanje dotični cesarski davkarski gosposki.

V 5. seji je poslanec stolni prošt Kos izročil prošnjo vseh županov Ribniškega okraja za vpeljavo postave, ktera županijam daje oblast, dovoliti ženitve ali pa ne, — poslanec P. Kozler prošnjo Trebelevske županije za dovoljenje 80% občinske priklade, — poslanec Zagorec pa prošnjo občine Kostanjeviške, Št. Kriške in Št. Jernejske, da sedež sodniške gosposke spet pride v Kostanjevico. — Vse te prošnje so bile izročene dotičnim odsekom. — 4 vladini predlogi so bili izročeni odseku za deželni volilni red, — pretres sporočila o delavnosti deželnega odbora pa je bil po predlogu poslanca dr. Prevca izročen posebnemu odseku, v kterega so bili voljeni Svetec, P. Kozler, dekan Toman, Dežman, Rudež. — Tudi sporočilo volitve g. Muleja za deželnega poslanca je bilo izročeno posebnemu odseku, v kterega so bili izvoljeni: Svetec, vit. Kaltenegger, Kromer, dr. Prevec in fajmošter Tavčar.

Ko se je v 6. seji več predlogov deželnega odbora, o katerih so poročali Kromer, dr. Costa in Kos, izročilo finančnemu odseku, je dr. Toman (slovenski) poročal o postavi, ki naj se sklene o tem, da se spašniki in menjevalke morajo razdeliti med lastnike. Ker je ta postava sila važna, je bil po Pintarjevem predlogu odsek izvoljen, ki naj jo še prevdari, predno pride v razpravo zborovo; izvoljeni so bili dr. Toman, Pintar, dr. Bleiweis, Zagorec, Grabrijan, vitez Kaltenegger, grof Margheri. Drugi pot prinesemo celo sporočilo. V tej seji je tudi za vladni predlog zaradi realk bil izvoljen odsek, namreč: dr. Bleiweis, Grabrijan, Kos, dr. Toman, Svetec, baron Apfaltrern, Kromer.

— (Podpora kmetijstvu.) Unidan je sl. ministerstvo kmetijstva kranjski kmetijski družbi poslalo 150 gold., da si kupi dobrega semena svilnih črvičev, in 150 gold. tudi družbi svilorejcev v Metliki darovalo; v podporo občinskih trtnih sadišč dobi 400 gold.; z dopisom od 24. dne t. m. je družbi kmetijski za povzdigo živinoreje poslalo 3700 gold. in sicer tako, da se 2200 gold. porabi za premije za bike, krave in

junice tako, kakor je odbor kmetijske družbe nasvetoval, — 1500 gold. pa naj porabi v to, da se kupijo dobri biki za pleme. — To je hvalevredna pripomoč, o kateri bomo drugi pot več povedali.

— Po časnikih je počil glas, da se je večina sedanjega mestnega odbora zarotila v to, da ne pride več v zbor, dokler predseduje župan dr. Costa. Ako pa čez polovico odbornikov ne pride, nima zbor postavnega števila, da bi mogel kaj skleniti; po takem — prestane mestni zástop. Ko so unidan česki poslanci naznanili predsedstvu, da ne pridejo več v deželni zbor, kakošen hrup so „Pressa“ in nji podobni časniki gnali, da je to „revolucijonarno“ in Bog védi, kaj še! Mi pa vprašamo: Je li omenjeni naklep ljubljanske večine odborove postaven? Radovedni smo, kaj bode c. k. vlada storila? Ako se ves mestni zbor razpusti in nove volitve razpišejo, bo saj spet rogovilstva dokaj v Ljubljani, župan dr. Costa pa bode vesel, da se po naravni poti znebi opravilstva, ktero mu že dolgo predsedava, pa se mu v zavesti zmiraj zvesto in pošteno splovanjih dolžnosti po „terorizmu“ ni odpovedati hoteli smel. Ako se tedaj razpusti mestni zbor, je to vsaj — prvi trofej sedanje nemške večine. Prosit!

— Ko je dr. Toman unidan v deželnem zboru segel po „tujcih“, bil je ogenj v strehi „Tagblattovi“ in „Pressini.“ Zagnali pa so hrup le tisti, ki se zadete čutijo, ki podirajo, kar je narodovega, in kterim je vse prav in dobro, ako je „tuje.“ Pošten „tujec“ in tudi takih poznamo med nami — ni narodnosti naši protivnik; tak nam je prijatelj in mi njemu. Kdor pa zabi starodavno latinsko prislovico: „Ako si v Rimu, živi moraš po rimskem običaji“ — temu v obraz rečemo, da gospodstva njegovega ne trpimo!

— „Sokol“ napravi prihodnji izlet v nedeljo k taboru v Žalec pri Celji. — C. k. priv. južno železniško društvo je naznanilo odboru omenjenega tabora, da se bodo obiskovalcem dajale v Zagrebu, Ormužu, Mariboru, Ptuju, Polčanah, Ljubljani in na Zidanem mostu 5. in 6. septembra karte za vožnjo v Celj, in 6., 7. in 8. septembra za vožnjo iz Celja nazaj tje, kjer so vstopili, za polovico navadne cene. Tisti obiskovalci pa, kteri bi v medpostajah vstopili, dobé lahko po dotičnih načelnikih postaj tudi za polovico navadne cene karte za tje in nazaj od imenovanih postaj. Veljajo pa te karte le za vožnjo v Celj in iz Celja tje, kjer so vstopili, in pridejo ob veljavo, ako kdo pri kateri drugi postaji izstopi.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Ministerstvo notranjih oprav je razposlalo c. k. deželnim glavarjem novo okrožnico, ktera jim ukazuje, deželnim zborom ne kratiti postavne avtonomije, pri uradnikih pa paziti, da se ne pregrešijo zoper ustavo. — Ministerstvo pravosodja je ukazalo, da se od škofov pisma prejšnjih duhovnih zakonskih sodnij, če je treba, z eksekucijno silo zahtevajo.

Štajarsko. Deželni zbor je po večini glasov sklenil zahvalnico Njih Veličanstvu cesarju za podeljene nove, posebno verske postave. Slovenski poslanci, grof Buol in dr. Michl so bili za to, da se opusti zahvalnica. — Prof. Schmidt in Sessler sta bila za poslanca potrjena; volitev dr. Dominkuša je bila zavržena, čeravno so Herman, Vošnjak in Razlag tehtno dokazovali krivico, ki se godi Dominkušu, ako se una dva potrdita. Nič ni pomagalo!

Česko. Iz Prage. Sliši se, da ministerstvo bode odgovorilo na „deklaracijo“ českih poslancev. — Kar je še praškega zbora ostalo, odložilo je seje do 9. t. m.